

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. X. Incontinentiæ primi effectus: corpus debilitat, opes perdit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

discendum quam docendum aptissimus est. Otiosus nec pios libellos, nec sacras conciones, nec sacramenta curat, nec templa. Pro libellis chartulas luforias, pro concionibus compotariunculas, pro templis choreas frequentat: & ut tempus suavius fallat, nunc solem somno excludit. Et mero meridie stertit, nunc ambulatiunculas instituit, nunc mulierularum fabellas excipit, omnia agit ut nihil agat:

hic niger est, hunc tu Romane caveto.

Otiosus nemo est, qui non & vitiosus sit. Hunc talem ut vicinam pestem confortio nostro excludamus maturè.

§. III.

Quod si etiam famæ nominisq; rationem habeamus, deterioris notæ socios quam maximè aversemur, nisi & tales haberi velimus, quales illi sunt, aut illis contemptiores. Invaluit jam opinio, ab iis vivendi nos accipere similitudinem, quibuscum verlandi hauserimus cupiditatem: nec falluntur qui sic opinantur, testem habent Salomonem: *Qui cum sapientibus graditur, sapiens erit: amicus stultorum similis efficitur.* Et uti vinum dilutum colorem mutat, etiam non omnem vini virtutem perdat: sic boji nominis ac famæ colorem amittit, qui admittit socios tam dilutæ probitatis. Hieronymus: *Tales, inquit, habeto socios quorum contubernio non infamebitur: non ornentur veste, sed moribus, non calamistrotisphant comas, sed pudicitiam habitu polliceantur.* Talis quique censetur, qualis est, quicum versatur. Nosti, aves concolores simul volant. Vis nosse hominem? atrende quorum familiaritatis assuescat: amicitia pares, aut accipit, aut facit. Ergo, qui probus, qui honestus vult videri, & proborum & honestorum amicitiam amet, & ambiat. Qui pensit non habet famam, & omnium indiscriminatum amicus fit, brevi plurimos numerabit titulos, sed parum speciosos.

Augustinus senex, de seipso juvene queritur, & *Precepit* inquit, *tam à cecitate, ut inter coetaneos meos pueret me minoris dedecoris quam audiebam eos jactantes flagitia sua, & tanto gloriantes magis, quanto magis turpes essent: libebat malum facere, non solum libidine facti, verum etiam laudis. Quid dignum est vituperatione nisi vitium? ego, ne vituperarer, vitiosior fiebam: fingebam me fecisse quod non feceram, ne viderer abjectior quo eram innocentior, & ne villor haberer, quo eram castior. Ecce cum quibus comitibus iter agebam platearum Babylonie, & volutabar in ceno, tanquam in cinamomo & unguentis pretiosis. O nimis inimica amicitia! Aedes. Non adeo metuendi sunt, quia nisi me Sello, pauci sunt, qui tam professæ sint impietatis, ut primâ fronte flagitiorum licentiam vendant. PARTH. Utut est, eorum certè pauci non sunt, qui lupum ovina pellucula regunt, & in quorundam familiaritatem cò blandius se primò insinuant, quò deinde perniciosius instigant ad pessimam libertatem. In hos aptè convenit illud: *Homo homini lupus.* Fugiamus, Aedtime, fugiamus blandientes hos lupos. Turpis, & plerumque fera nimis est cantilena: *Societas me perdidit.* At ridebimur ut inhumani & agrestes? rideant, modò non noceant: carior nobis sit pudicitia & integritas, quam ut ob eorum risum, fieri velimus fletu & lacrymis dignissimi. Qui vitare, vult farinam, & vestium pullarum candidos naves, nonne molam vitat? qui vultus atrorem metuit, nonne Cyclopium fornaces, & fabrorum ferratorum officinas declinat? idem & nobis hic faciendum, idque tantò magis, quia vitia pellicunt, serpunt, transiliunt. Apollonius Thyaneus sapienter hoc unum à Diis petiisse fertur: *Nosse bonos, malos vitare.* Optime preces. Nos idem, sed à Deo precemur: bonos & nosse & imitari, improbos & odire & fugere.*

CAPUT X.

Incontinentiæ primi effectus: CORPVS DEBILITAT, OPES PERDIT.

Finivi, Aedtime, primos duos versiculos, qui Incontinentiæ invitamenta continent:

Otia, Mensa, Libri, vaga Lumina, verba, Sodales: Hec tolle, hanc minue, hos muta, hac claudere, hac fuge, vita hos.

Versuum horum ænigmata & scrupos, uti petieras, in lucem dedi. Et si quidem ænigmatistes tuus esse debeam, etiam alteros illos versiculos aliquâ luce perfundam: sunt isti:

Corpus, Opes, Animam, Ingenium, Famam, Virtutes: Debitat, perdit, necat, impedit, inficit, aufert.

Jubes pergere? Aedes. Quælo te, Partheni, ceremonias & delicias omite, si permittis jubeo: si resistis, oro & obsecro. Et hoc de me scias velim, moras à me non sentiri, dum tu disseris: ab ore narrantis pendeo. Nec tibi fastidio sit, auditorem habere unicum: nos alter alteri sat amplum theatrum sumus. PARTH. Ergo deducamus sermonem ad usque umbilicum diei, post verbis saturi è patinis pransuri.

Primula verba utriusque versiculi, sunt, CORPVS DEBILITAT.

Non in animum tantum libidinis toxicum grassatur, ipsum etiam corpus enervat & fœdat, cui & vires & valetudinem bonam subducit. Hic ego falcem meam substringo: medicorum hæres est, & illorum pronuntiationis affirmanda. Unicum produco testem, qui unus pro mille dicat, quam Venus inimica sit valetudini. Hippolytus Guarinonius, vir inter medicos etiam scriptis clarus, Anno Christiano millesimo sexcentesimo decimo libro typis vulgavit, in quo humanæ gentis multiplicem, quâ vitam, quâ mores, interitum deplorat. Hic, libro quinto sexagesimo capiti hunc præfigit titulum: *Naturalis demonstratio & confirmatio, nullam pestem ad corruptionem humanarum virium, deflorationem juventutis, & inexpectatam humanæ vitæ præcisionem, æquè facere quam Venerem.* Ejusdem libri, capiti sexagesimo secundo hanc præmittit inscriptionem: *Præclara & illustria testimonia Physices & Medicinæ Antistitum, quòd majus in orbe malum non sit adimaturam & præproperam mortem accelerandam quam Venus.* Ejusdem libri quinti capitis sexagesimi tertii hoc est prologium: *Continentiam & Castitatem ad diuturnam valetudinem & vitam, non optimum solum & præstantissimum esse remedium, sed multò nobilius quid, humanæq; rationi còvenientius digniùque, quam illicitam Venerem, aut etiam licitum conjugium.* Audis, mi Aedtime, quod nominatissimus & regius olim medicus, præ cælibe vitâ contra Venerem improbitatem testimonium dicat, vel in fronte solum dictorum capitum? Rationum & argumentorum pondus hic omitto.

§. I.

Chrysothomum huic testem adjungo, agnosce illius *Tom. 5. hom.* verba: *Qui in deliciis & luxuria vitam ducunt, resoluta quæd nemo quidem corpora, & omni cerâ moliora circumferunt, atque cadunt, &c. agmine quodam infirmitatum repleta, & eis est vita semper cum medicis & medicamentis: sensus autem ipsi tardi, graves, obtusi, & quodammodo jam sepulsi.* Magnus testis in rem præsentem. Contrâ verò non animi tantum bona è limpidissimo pudicitie fonte promanant, sed etiam flos, venustas, vires corporis, vita sanior, senectus tardior. Non immeritò & continentia illud gloriatur. *Flores mei, Eccl. 6. 24. fructus honoris & honestatis, in me gratia omnis vite.* Ex te v. 23. & 25. Vitam longam & gloriosam datur continentia.

ria, tot annis produxerunt vitæ: non illis hanc longævitate à Castitate potissimum concessam censet?

Simeon Stylites, illud Orbis miraculum, ille perditus atque pernox staror, per continua jejunia, ad annum centesimum nonum pervenit, at ut scias, uxorem nunquam habuit.

Anronius Magnus, cui Orbis pro libro fuit, centum & quinque annis vixit: at conjugem ignoravit.

Paulus, primus Eremita, centesimum decimum tertium annum attigit: at semper virgo permansit.

Hilarion, pauperimus monachus, & à sole nunquam comedere vilus, vitæ annis octoginta quatuor, nullam uxorem duxit.

Panuphius, qui plurimis annis solo pane victitavit, nonagenarius evasit, & conjugium nescivit.

Macarius, annum nonagesimum excessit perpetuis jejuniis: nuptias nunquam celebravit.

Arsenius Arcadii & Honorii Imperatorum Præceptor, ad centum viginti annos ætatem detulit: epithalamium ei nemo cecinit.

Romualdus Italus gente, hanc ipsam ætatem attigit, cultu victique asperitudo: virginitatem semper coluit, & animi candorem jugalibus illecebris longè prætulit.

Franciscus de Paula, semel de die pane & aqua se refecit, idque post occasum solem, nonagesimum tamen annum superavit, & jugi Castitate floruit.

Hieronymus Stridonensis laboriosam & exhaustam fame senectutem ad octogesium annum protulit, Castitatem tam servavit integrè, quàm copiosè laudavit.

Beda ab ætatis suæ anno septimo, ad nonagesimum secundum in Religione virgo vixit, conjugii penitus ignarus.

Remigijs, Pontificis Rhemensis officium gessit (quod rarum, & nescio an cuiquam alteri concessum) annos totos septuaginta quatuor. Unde Jubilæus nominabatur universè. Nonaginta sex annorum fuit, cum obiit: torum maritalem nunquam attigit.

Martinus Turonensis, octoginta sex ætates, Udalricus Paraviensis Præfex centum quinque, Epiphanius centum quindecim autumnos vidit: crebra his sanctissimis viris observata jejunia, Virginitas perpetua.

Longum nominare sexcentos alios, quos parsimonia, & eorum quæ aviditatem evocant, modus & Castimonia ad longam senectutem perdaxerunt. Reperies hodieque non paucos qui venerandam suam eruditamque canitiem partim abstinentiæ, partim Castimoniæ jure optimo ascribant. Cænobia ingredi & hominum Religiosorum aedes invenies complures, qui sexaginta, septuaginta, octoginta, etiam nonaginta hiemes tolerant, vitæ tantò longioris, quantò continentioris. Ante annos non multos, ad materteram meam in pauperimo cænobio monialem revisi, & ut sermo ibat, quæsi, quot jam annis illic serviisset Deo: respondit, quadraginta. Obstupui ad hanc vocem, & mox eam serio intuitus, ex oculorum suæ, viginti annorum virginem pronunciassem. Igitur Deo, inquam ego, gratias amplissimas memineris: extra Religionem nec virum istarum, nec hujus coloris esses; jam obijisses, aut tumbam proximè spectares. Hoc etiam vitæ continentis merces est, quæ quos calibes, hos & longævos facit. Et quis enim, ille, dic Edesime, tam ferreus & abeneus, qui conjugii vinculis implexus, inter tot quotidie recurrentes curas, mæores, angores infortunia, æquè sanus ac vegetus vivat, quàm is qui hoc unum curat, ut Deo suo placeat? Illis alijs tot corpora sunt vestienda, tot ventres saturandi, tot morbi curandi, tot calamitates deplorandæ, tot funera lugenda, toties pœnè moriendum, quoties liberorum aut nepotum unus extinguitur.

Sed mittamus valetudinis & vitæ dispendia in conjugio: quot adolescentum & juvenum sanitas & vita in hoc uno maligne Veneris Euripo naufragata est? dic

A mihi, unde bubo, scabies Gallica, aliiq; innumerabiles morbi in humanum genus, velut ex insidijs prorumpunt, nisi ex hoc uno libidinis latibulo?

§. II.

DE opibus, quas uti vites, licentior & libidiniosior vita ambedit, vix est quod addam. Verè, prout versiculus monet, *OPES PERDIT* Incontinentia. Res liquet, peras & marsupia mirum quantum ab impuro amore exenterari. Castus amor sine impenfis est: gratius inter duos pluresque reciprocatur: spurcus & Venerius, tam manus auro injicit quàm animo. Hic illa cantilena occiditur: aut da, aut non ama. Ah! quot miseri amatorculi post Paupertati fecere stipendia, qui prius Veneri. Evangelicus ille prodigus, quàm bellè & quàm facile omne suum patrimonium inter impuræ vitæ homines decoxit: facta ipsi est alea; cuncta absorpta sunt, perierunt universa; non naufragio, non agitudine, non sinistro casu, sed *vivendo luxuriosè*. Non tot absorpsit rates charybdis vorax, non tot absumpsit noxios Atheniense barathrum, quot emunxerunt tales amice aureos in ejusmodi luxu: ita bonus ille juvenis porcorum denum conviva factus est, ubi meretricum symptulo esse desit. Prodigium est, quod addo. Fuit Meretrici prisco ævo juvenis, cui Mundus nomen (nihil minus ei actus conveniebat) qui Paulinam pudicam matronam ad inhonestam sollicitavit; ejus pudiciam ut auro expugnet, viginti drachmarum miriadas, hoc est, viginti milia Philippicorum spondit, si votis haberet obsequentem. Vah! quod hoc inaurata petulantia portentum est? Nosti quid Demosthenes prudentissimæ Laidi pro nocte decem milia drachmarum stipulanti responderit? *tanti panitere non emo*. Quàm verè hoc à te dictum, mi facundissime orator, inhonestæ voluptati individuum comitem ire *POENITENTIAM*. Quis unquam Veneri vel horam, vel momentum servivit, quem impuræ servitutis hujus non poeniterit, & puerit? *ÆDES*. Oraculum fundis, Partheni: & pricis etiam illis notum fuit, ubi mel est, ibi & fel esse; & ubi uber, ibi tuber reperiri. *PARTH*. Atque, ut est in fabulis, litigant olim Jove iudice, Voluptas & Dolor, neque illa huic, neque hic illi in ullo cessurus videbatur. Ad quos Jupiter: Bene est, inquit, ita vos componam, ut dirimi nequeatis. Atque ita dissidentes adamantino & inenodabili vinculo colligavit velut fugitivos servos, ut neuter neutrum possit effugere: inde nunquam non simul sunt. Mirum, quàm eleganter Mediolanensis Pontifex Ambrosius Voluptatem producat hunc in modum faciendam: Ille apud me primus, qui omnium perditissimus; ille meus est, qui suus non est; ille mihi gravior qui sibi nequior. Calix aureus Babylonis in manu meâ, inebrians omnem terram; ex poculo meo biberunt omnes gentes. Hipponensis Præsul Augustinus quàm verè: O voluptates, inquit, quàm faciles aditus habetis, dum suadetis! & quàm difficiles exitus habebitis, cum perimetis: Dum suadetis, inungitis; sed postquam suaseritis, usque ad mortem animæ pungitis. Habemus ergo jam illustria duo præmia libidinis: Corpus effatium, & depletum, exhaustumque marsupium.

CAPUT XI.

Incontinentiæ affectus alteri: ANIMAM
NECAT, INGENIUM
IMPEDIT.

NEC sola hæc, nec summa mala sunt impuræ Veneris. Parum illi est vires & valetudinem corpori, crumenæ numos subtrahere: Nobiliore prædâ, & verò spoliis opimioribus triumphat. Animam impuri pessundat, & necat. Hoc illi quidem cum ceteris vitis com-
mune